

Njehsimi i interesit të përbërë

Kapitalizimi i vazhdueshëm

F. M. Berisha, N. Berisha

Universiteti i Prishtinës

Qëllimet dhe objektivat

- Të kuptuarit e lidhmërisë ndërmjet njehsimit procentual dhe llogaritjes së interesit të përbërë
- Njehsimi i interesit të përbërë me periudha të ndryshme kapitalizimi
- Kapitalizimi i vazhdueshëm

Përmbajtja

- 1 Njehsimi i interesit të përbërë
  - Rasti i kapitalizimit vjetor
  - Rasti i kapitalizimit periodik
  - Shembuj aplikacionesh
- 2 Kapitalizimi i vazhdueshëm

Njehsimi i interesit të përbërë

- Në qoftë se interesi llogaritet pas n periudhash përlllogaritëse, atëherë zakonisht zbatohet llogritja e „interesit në interes“, ose, siç thuhet, *interesit të përbërë*.
- Të dhënat:
  - K – kapitali fillestar (vlera e tashme),
  - p – përqindja vjetore e interesit të përbërë,
  - n – numri i viteve të kohëzgjatjes së kontratës,
  - K_n – vlere e ardhme e kapitalit.

Njehsimi i interesit të përbërë. (Vazhdim)

- Pas *kapitalizimit* të parë:

$$K_1 = K + \frac{Kp}{100} = K \left(1 + \frac{p}{100} \right)$$

- Pas kapitalizimit të dytë:

$$K_2 = K_1 + \frac{K_1 p}{100} = K_1 \left(1 + \frac{p}{100} \right) = K \left(1 + \frac{p}{100} \right)^2$$

- Pas kapitalizimit të tretë:

$$K_3 = K_2 + \frac{K_2 p}{100} = K_2 \left(1 + \frac{p}{100} \right) = K \left(1 + \frac{p}{100} \right)^3,$$

Interesi i përbërë me kapitalizim vjetor

Vlera e ardhme me kapitalizim vjetor

Në qoftë se $K \in$ investohen me përqindje vjetore interesi $p\%$ dhe kapitalizim vjetor, *vlera e ardhme* në fund të vitit të n -të është

$$K_n = K \left(1 + \frac{p}{100} \right)^n .$$

Faktor i interesit me kapitalizim vjetor

Vlera

$$r = 1 + \frac{p}{100}$$

quhet *faktor i interesit të përbërë*.

Interesi i përbërë me kapitalizim periodik

Vlera e ardhme me kapitalizim periodik

Në qoftë se $K \in$ investohen me përqindje vjetore interesi $p\%$ dhe m kapitalizime në vit, atëherë numri total i kapitalizimeve është mn , përqindja e interesit për një periudhë kapitalizuese është $\frac{p}{m}$ dhe vlera e ardhme në fund të vitit të n -të është

$$K_{mn} = K \left(1 + \frac{p}{100m} \right)^{mn}.$$

Interesi i përbërë me kapitalizim periodik. (Vazhdim)

Faktori i interesit me kapitalizim periodik

Në qotë se numri i kapitalizimeve në vit është m , atëherë faktori i interesit të përbërë është

$$r = 1 + \frac{p}{100m}.$$

Vlera e ardhme me kapitalizim vjetor

Example

Në qoftë se në fillim të vitit 1994 janë deponuar në bankë 10,000 € me përqindje 8% (p.a.d) dhe kapitalizim vjetor, çfarë do të jetë vlera e kapitalit në fillim të vitit 2015?

Solution.

Meqë $K = 10,000$, $p = 8$, $n = 2015 - 1994 = 21$, kemi

$$K_{21} = 10,000 \left(1 + \frac{8}{100}\right)^{21} \approx 50,338.34.$$

Vlera e tashme me kapitalizim vjetor

Example

Çfarë kapitali fillestar duhet deponuar në bankë me interes vjetor 5% (p.a.d) ashtu që pas 5 vjetësh të disponohet me 1,000 €?

Solution.

Kemi $p = 5$, $K_5 = 1,000$ dhe $n = 5$. Kërkohet K .

$$K = K_n \left(1 + \frac{p}{100}\right)^{-n}$$

$$K = 1,000 \left(1 + \frac{5}{100}\right)^{-5} \approx 783.53.$$

Gjetja e përqindjes vjetore të interesit

Example

Çfarë përqindje vjetore interesi të përbërë ka paguar banka në qoftë se pas 8 vjetësh nga deponimi i 1,000 € është fituar interes prej 400 €?

Solution.

Kemi $K = 1,000$, $p = ?$,

$$K_n = K + I = 1,000 + 400 = 1,400.$$

$$p = 100 \left(\sqrt[n]{\frac{K_n}{K}} - 1 \right) = 100 \left(\sqrt[8]{\frac{1,400}{1,000}} - 1 \right) \approx 4.3.$$

Numri i kapitalizimeve semestrale

Example

Për cilën kohë shuma prej 50,000 € do të rritet për 25,000 € në qoftë se kapitalizimi është semestral me 6% (p.a.d)?

Numri i kapitalizimeve semestrale. (Vazhdim)

Solution.

Kemi $K = 50,000$, $p = 6$, $m = 2$,

$$K_{2n} = K + I = 50,000 + 25,000 = 75,000.$$

$$75,000 = 50,000 \left(1 + \frac{6}{100 \cdot 2}\right)^{2n}$$

$$1.03^{2n} = 1.5.$$

$$2n \log 1.03 = \log 1.5$$

$$n = \frac{\log 1.5}{2 \log 1.03} \approx 6.86.$$

Pra, interesi i dhënë do të arrihet (dhe tejkalohet)
në fund të vitit të shtatë.

Kapitalizimi i vazhdueshëm

- Në aplikime më të avansuara (kryesisht makroekonomike) ku ndryshime ndodhin me frekuencë të lartë përdoret kapitalizimi i vazhdueshëm.
- Të dhënat:
  - K – kapitali fillestar (vlera e tashme),
  - p – përqindja e interesit me kapitalizim të vazhdueshëm,
  - n – numri i viteve të kohëzgjatjes së kontratës,
  - $K_{\infty n}$ – vlera e ardhme e kapitalit.

Njehsimi i interesit të përbërë me kapitalizim të vazhdueshëm.

Vlera e ardhme me kapitalizim të vazhdueshëm

Në qoftë se $K \in$ investohen me përqindje vjetore interesi $p\%$ dhe kapitalizim të vazhdueshëm, atëherë vlera e ardhme në fund të vitit të n -të është

$$K_{\infty n} = Ke^{n \frac{p}{100}}$$

Vlera e tashme me kapitalizim të vazhdueshëm

Example

Z.-sha Tringa do t'i regjistrojë studimet e Administrimit të biznesit. Pas diplomimit pas 4 vjetësh, ajo dëshiron të udhëtojë në SHBA për të cilin udhëtim vlerëson t'i kushtojë 5,000 €. Sa duhet të investojë sot me 7% (p.a.d) dhe kapitalizim të vazhdueshëm për të pasur mjaft për udhëtimin.

Solution.

Kemi $n = 4$, $p = 7$, $K_{\infty 4} = 5,000$.

$$K = K_{\infty n} e^{-n \frac{p}{100}} = 5,000 e^{-4 \frac{7}{100}} \approx 3,778.92.$$

Koha e dyfishimit të kapitalit

Example

Për sa kohë do të dyfishohet shuma e investuar me interes vjetor 8% (p.a.d) dhe kapitalizim të vazhdueshëm?

Koha e dyfishimit të kapitalit. (Vazhdim)

Solution.

Kemi $p = 8$.

$$K_{\infty n} = 2K$$

$$Ke^{n\frac{p}{100}} = 2K$$

$$e^{n\frac{p}{100}} = 2$$

$$e^{0.08n} = 2$$

$$0.08n = \ln 2$$

$$n = \frac{\ln 2}{0.08} \approx 8.66$$

Udhëzime për lexim të mëtejme

- <http://www.fberisha.org>
- **Detyrë shtëpie:** Detyrat për ushtrime nga materiali mësimor.
- F. M. Berisha, M. Q. Berisha, *Matematikë – për biznes dhe ekonomiks*, fq. 73–81.

Përfundim

- Llogaritja e interesit të përbërë me
  - një kapitalizim në vit ($m = 1$),
  - m kapitalizime në vit.
- Llogaritja e interesit të përbërë me kapitalizim të vazhdueshëm ($m \rightarrow \infty$).